

Guía Docente

Datos Identificativos					2024/25
Asignatura (*)	Linguaxe Natural e Minaría de Textos			Código	614G02043
Titulación	Grao en Ciencia e Enxeñaría de Datos				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	6	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Ciencias da Computación e Tecnoloxías da Información				
Coordinación	Vilares Calvo, David	Correo electrónico	david.vilares@udc.es		
Profesorado	Gómez Rodríguez, Carlos	Correo electrónico	carlos.gomez@udc.es		
	Vilares Calvo, David		david.vilares@udc.es		
Web	campusvirtual.udc.es				
Descrición xeral	<p>O procesamento da linguaxe natural (PLN) é a área da intelixencia artificial que se ocupa do estudo e desenvolvemento de modelos computacionais que sexan capaces de procesar e comprender as particularidades da linguaxe natural coa mesma eficacia que os humanos.</p> <p>Nesta materia, introducirase ao alumnado nos fundamentos básicos e as técnicas de aprendizaxe automática asociadas ao PLN, que se utilizan como punto de partida para o desenvolvemento de numerosas tecnoloxías da linguaxe e a explotación automática de textos.</p> <p>O alumnado familiarizarase cos algoritmos e técnicas para representar a información latente presente en textos escritos en forma de árbores e grafos, con técnicas para representar palabras de forma que capturen de forma eficiente o seu significado, coa implementación de modelos utilizando técnicas de aprendizaxe automática e a súa aplicación a diversos problemas relacionados co PLN que resulten útiles para usuarios/usuarios non especializados, así como as técnicas existentes para que as tecnoloxías lingüísticas poidan aplicarse a diversas linguas, incluso aquelas para as que se dispoña de recursos escasos, anotados ou non.</p>				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
A28	CE28 - Comprensión e dominio dos fundamentos e técnicas para o procesado de datos escritos, tanto en linguaxe formal como en linguaxe natural.
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B7	CG2 - Elaborar adecuadamente e con certa orixinalidade composicións escritas ou argumentos motivados, redactar plans, proxectos de traballo, artigos científicos e formular hipóteses razoables.
B8	CG3 - Ser capaz de manter e estender formulacións teóricas fundadas para permitir a introdución e explotación de tecnoloxías novas e avanzadas no campo.
B9	CG4 - Capacidade para abordar con éxito todas as etapas dun proxecto de datos: exploración previa dos datos, preprocesado, análise, visualización e comunicación de resultados.
B10	CG5 - Ser capaz de traballar en equipo, especialmente de carácter multidisciplinar, e ser hábiles na xestión do tempo, persoas e toma de decisións.

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título	
Coñecer, comprender e analizar técnicas de procesamento da linguaxe natural para o procesamento e a desambiguación a nivel sintáctico e semántico.	A28	B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10
Saber utilizar as técnicas e métodos de procesamento da linguaxe natural para resolver problemas reais de minaría de textos.	A28	B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10
Coñecer e comprender os problemas que supón o multilingüismo nas fontes de datos e técnicas para resolvelos.	A28	B2 B8 B9 B10
Coñecer e analizar paradigmas informáticos emerxentes con potencial para mellorar o paralelismo na minaría de textos.	A28	B2 B4 B7 B8

Contidos	
Temas	Subtemas
Análise sintáctica de constituíntes para a minaría de textos	Sintaxe dos constituíntes Análise estatística dos constituíntes con programación dinámica Análise de constituíntes de redución e desprazamento con redes neuronais Análise de constituíntes descontinuos Análise de constituíntes secuencia a secuencia
Análise de dependencias para a minaría de textos	Sintaxe de dependencia Criterios de anotación e dependencias universais Análise de dependencias baseada en transicións Análise de dependencias a partir de gráficos Non proxectividade
Semántica	Análise de dependencias semánticas Vectores densos usando SVD Vectores densos mediante a predición de palabras: skip-gram e CBOW Propiedades dos vectores densos Agrupación de Brown
Computación cos sentidos das palabras	Sentidos da palabra Relacións entre os sentidos Bases de datos de relacións léxicas Desambiguación do significado das palabras
Aplicacións prácticas da minaría de textos	-

Tratamento da lingua multilingüe	Procesamento de linguas ricas en morfoloxía Procesamento da linguaxe non segmentado Procesamento da linguaxe con poucos recursos Tramitación translingüe
Tecnoloxías emerxentes	-

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A28 B3 B8 B9	21	21	42
Prácticas de laboratorio	A28 B2 B4 B7 B9 B10	10	30	40
Solución de problemas	A28 B2 B3 B8	8	30	38
Proba obxectiva	A28 B2 B3 B8	2	10	12
Traballos tutelados	A28 B3 B4 B7 B10	1	16	17
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Clases teóricas, nas que se expón o contido de cada tema. O alumnado disporá previamente de copias das transparencias e o profesorado promoverá unha actitude activa, formulando preguntas que permitan aclarar aspectos concretos e deixando preguntas abertas para a reflexión do estudantado.
Prácticas de laboratorio	Clases prácticas co uso do ordenador, que permitan ao alumnado familiarizarse dende un punto de vista práctico coas cuestións expostas nas clases teóricas.
Solución de problemas	Aprendizaxe baseada en problemas, seminarios, estudos de casos e proxectos.
Proba obxectiva	Valorarase o dominio dos coñecementos teóricos e operativos da materia.
Traballos tutelados	Traballo no que o alumnado consultará fontes de información actualizadas para familiarizarse con aspectos de investigación da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva Sesión maxistral Prácticas de laboratorio Traballos tutelados Solución de problemas	<p>O desenvolvemento, tanto das clases maxistras como das de resolución de problemas e os laboratorios de prácticas, realizarase atendendo ao progreso do alumnado nas capacidades de comprensión e asimilación dos contidos impartidos. O avance xeral da clase compaxinarase cunha atención específica a aqueles/as alumnos/as que presenten maiores dificultades na tarefa da aprendizaxe e cun apoio adicional a aqueles que presenten maior desvoltura e desexen ampliar coñecementos. No traballo tutelado prestarase unha atención personalizada ao alumnado para orientalo no seu traballo autónomo.</p> <p>No que respecta ás tutorías individuais, dado o seu carácter personalizado, non deben dedicarse a estender os contidos con novos conceptos, senón a aclarar os conceptos xa expostos. O profesorado utilizaráas como unha interacción que lle permita extraer conclusións respecto ao grao de asimilación da materia por parte do alumnado.</p>

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación

Proba obxectiva	A28 B2 B3 B8	Actuación obrigatoria. Valorarase o dominio dos coñecementos teóricos e operativos da materia.	50
Prácticas de laboratorio	A28 B2 B4 B7 B9 B10	As entregas das prácticas deberán realizarse no prazo establecido no campus virtual e deberán seguir as especificacións sinaladas no escrito tanto para a súa presentación como para a súa defensa.	40
Traballos tutelados	A28 B3 B4 B7 B10	Avaliarase o dominio do alumnado para comprender e asimilar o traballo de investigación.	10

Observacións avaliación

O/A alumno/a deberá acadar polo menos o 40% da nota máxima das partes teóricas e prácticas, sendo en todo caso a suma de tres partes superior a 5 para superar a materia. De non cumprirse algún dos requisitos anteriores, a cualificación da convocatoria establecerase en función da nota máis baixa obtida.

No caso de non acadar o mínimo de teoría ou práctica, o/a alumno/a disporá dunha segunda oportunidade na que só estará obrigado/a a entregar dita parte. Os traballos tutelados considéranse como avaliación continua e non se entregarán na segunda oportunidade.

As entregas das prácticas deberán realizarse no prazo establecido no campus virtual e deberán seguir as especificacións sinaladas no escrito tanto para a súa presentación como para a súa defensa.

Quen concorra á proba obxectiva no período oficial de avaliación terá a condición de ?Presentado/a?.

Todos os aspectos relacionados con dispensa académica, dedicación ao estudo, permanencia e fraude académica rexeranse de acordo coa normativa académica vixente da UDC.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Manning, Chris., & Schütze, Hinrich (1999). Foundations of statistical natural language processing. MIT Press - Jacob Eisenstein (2019). Introduction to Natural Language Processing. MIT Press - Jurafsky, Dan. & Martin, J. H. (2022). Speech and Language Processing (3rd ed. draft). Disponible en: https://web.stanford.edu/~jurafsky/slp3/ - Kochmar, Ekaterina (2022). Getting Started with Natural Language Processing. O'Reilly - Bengfort, Benjamin & Bilbro, Rebeca & Tony Ojeda (2018). Applied Text Analysis with Python. O'Reilly
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Chollet, François. (2018). Keras: The python deep learning library. Astrophysics Source Code Library - Christopher D. Manning, Prabhakar Raghavan, Hinrich Schütze (2008). Introduction to Information Retrieval. Cambridge University Press, Cambridge - Kübler, Sandra., McDonald, Ronald., & Nivre, Joakim (2009). Dependency Parsing. Synthesis lectures on human language technologies. Morgan Claypool - Goldberg, Yoav (2017). Neural network methods for natural language processing. Synthesis lectures on human language technologies. Morgan Claypool

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Procesamento da Linguaxe Escrita/614G02029

Aprendizaxe Automática III/614G02026

Aprendizaxe Automática I/614G02019

Aprendizaxe Automática II/614G02021

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria, esta materia incorpora a perspectiva de xénero. Propiciarase a intervención en clase de alumnos e alumnas, e traballarase para identificar e modificar prexuizos e actitudes sexistas e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade. Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías